

Verksamhetsplan med budget 2024

Förskolenämnden

Beslutad av Förskolenämnden, den 11 december 2023

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	1
Ordförandes inledning	2
2 Nämndens planering	3
2.1 Verksamhetens styrkor och utvecklingsområden	3
2.2 Verksamhetsåret 2024	4
2.3 Förväntad utveckling 2025–2027	4
3 Reglemente och styrregler.....	6
3.1 Uppdrag enligt reglemente.....	6
3.2 Nämndens egna styrregler	6
4. Planering av nämndens verksamhet och utveckling	8
4.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet	9
4.2 Strategiska områden	14
Lärande, utbildning och arbetsmarknad	14
Ett tryggt Örebro genom livet	18
Ett hållbart och växande Örebro	20
5 Planering för nämndens resurser	21
5.1 Ekonomi.....	21
5.1.1 Förskolenämndens samlade ekonomi.....	21
5.1.2 Politiska prioriteringar	23
5.1.3 Investeringar och lokalförsörjning i investeringsprogrammet ...	24
Bilaga 1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	26
Bilaga 2, Reglemente för Förskolenämnden	27

1. Förslag till beslut

Förskolenämndens verksamhetsplan med budget 2024 beskriver ambitionen, utmaningarna och målsättningarna för nämndens verksamhet och utveckling under 2024. Verksamhetsplanen innehåller nämndmål och indikatorer för resultatuppföljning och uppdrag som ska bidra till kommunens strategiska mål. I formuleringen av nämndmål har utgångspunkten varit Förskolenämndens grunduppdrag som huvudman för de kommunala förskolorna enligt skollagen.

Förskolenämnden ska genom sitt grunduppdrag utveckla den kommunala verksamheten mot Örebro kommuns gemensamma strategiska mål: att erbjuda en trygg verksamhet av god kvalitet, vara en del av- och samverka med övriga samhället samt vara en attraktiv arbetsgivare. Ett fortsatt arbete med språkutveckling, barnhälsa och brottsförebyggande arbete kommer vara fokusområden under 2024.

En god ekonomisk hushållning ska uppnås genom att verksamheterna ständigt arbetar med att utveckla, säkra och effektivisera för att möta Skollagens krav och samtidigt hålla en budget i balans.

Förskole- och grundskoleförvaltningens förslag till Förskolenämnden

1. Verksamhetsplan med budget 2024 för Förskolenämnden fastställs.

Avvikelser från resursfördelningsmodellen:

- avdrag med ca 3 150 – 3 350 kr per barn för avsättning till förvaltningsgemensamma kostnader.
- avdrag med 149 kr per barn för avsättning till planeringsreserv.

Tilläggsbeloppet för särskilda stödåtgärder:

- 3 410 kr fördelas ut per barn
- 600 kr per barn avsättning till en pott som fördelas ut till de förskolorna med barn som har väldigt stora medicinska eller fysiska behov.

2. Verksamhetsplan med budget 2024 överlämnas till Kommunstyrelsen för kännedom.

Ordförandes inledning

En förskola för alla

I förskolan läggs grunden för ett livslångt lärande. Ett av Örebro kommuns viktigaste uppdrag är att ge alla barn möjligheter att leva och utvecklas efter just sina förutsättningar. En korrekt tillämpning av kommunallagens likställighetsprincip innebär i praktiken att allt som oftast göra olika. Barnen ska på lika villkor kunna påbörja sin kunskapsresa i en trygg miljö som också erbjuder glädje, lek och omsorg. Förskolorna i Örebro kommun ska erbjuda just detta.

Förskolans viktigaste mål är att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn inför skolstart. Med en egen läroplan och barnkonventionen som lag har förskolan intagit en roll som gör stor skillnad.

Från i år kommer därför den uppsökande verksamheten ytterligare utvecklas för att uppmärksamma de familjer som inte deltar i förskolan att den finns och är viktig. Alla barn ska ha rätt att delta i vår verksamhet.

Örebro kommun ska erbjuda en avgiftsfri allmän förskola från höstterminen det år barnet fyller tre år. Ekonomiska skäl aldrig ska ligga till grund för att tvingas avstå förskola.

Kunskap och glädje i förskolan kräver en trygg miljö, en miljö fri från kränkningar och utanförskap. Verksamheten ska bedriva ett aktivt arbete för att motverka kränkningar och tidiga insatser ska sättas in där behov finns. Förskolan ska alltid vara en trygg plats där barnen utvecklas och sunda värdegrunder genomsyrar lärandet.

Förskolorna ska vara attraktiva arbetsplatser för de viktiga människor som valt att arbeta med våra barn. En förutsättning för en bra verksamhet är ett aktivt arbete med kompetensförsörjning.

Örebro ska vara en fantastisk kommun att leva i. Att erbjuda en förskola av god kvalitet som är tillgänglig för alla är en förutsättning för detta mål. Vi ska utjämna livschanser och bidra till att oavsett vem man är, var man kommer ifrån och vilka föräldrar man har ska man ges möjlighet att växa och komma till sin fulla rätt. Majoriteten i förskolenämnden ser fram emot att tillsammans med verksamheten arbeta för att skapa de absolut bästa förutsättningarna för alla våra barn, för framtiden.

Sara Dicksen (M)
Ordförande
Förskolenämnden

2 Nämndens planering

2.1 Verksamhetens styrkor och utvecklingsområden

Förskolenämndens uppdrag förändrades från och med årsskiftet 2023 till att ha ett hemkommunsansvar för samtliga förskolor i Örebro kommun samtidigt som nämnden är skolhuvudman för de kommunala förskolorna. Samtidigt verkställdes den beslutade organisationsförändringen av Förskole- och grundskoleförvaltningen med uppdrag att möta de nya ansvarsområdena med ett samlat verksamhetsnära stöd. Den nya politiska organisationen och förvaltningsorganisationen har bidragit till helhetssyn på förskolans verksamhetsområden och större möjlighet att styra resurser och stöd utifrån identifierade behov. Förvaltningens förmåga att ständigt vara en flexibel organisation som ställer om inför nya förutsättningar och förändringar i omvärlden är en styrka som ytterligare förstärkts i och med den nya organisationen.

De kommunala förskolorna i Örebro har en stabil rektorsgrupp vilket ger goda förutsättningar för kontinuitet och att arbeta långsiktigt. Över en tredjedel av rektorerna har mer än 50 % av sina medarbetare som är förskollärare, vilket är en förutsättning för god kvalitet i undervisningen. I *Medarbetarenkäten* som genomförs årligen ligger andelen enheter med ett HME-värde¹ på minst 78, vilket är högre än kommunen i stort, 2022: 92 % (kommun totalt 37%).

I brukarenkäten går att se relativt höga resultat vad gäller vårdnadshavares nöjdhetskopplat till trygghet och bemötande och förskolorna har ett väl utvecklat integritets- och trygghetsarbete. Kommunrevisionen konstaterade även i sin granskning under 2023 att Förskolenämnden har ett i huvudsak välutvecklat systematiskt kvalitetsarbete.

En av förskolans återkommande utmaningar är det fluktuerande barnantalen under året, vilket gör att det alltid behöver finnas ”luft i systemet” och att förskoleverksamheterna ständigt behöver anpassa sin organisation både med lokaler och bemanning. Detta medför att beredskap finns för att möta de sjunkande barnantalen som prognostiseras samt att ta emot barn från pedagogisk omsorg, inflyttning samt fristående verksamhet.

Att säkerställa kompetens inom språkutveckling är ett område som behöver fortsätta att utvecklas. En kartläggning som genomförts har identifierat behov av att utveckla arbetet med utvärdering och analys samt att formulera mål som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Vidare är kompetensförsörjning med likvärdig tillgång till behörig personal ett utvecklingsområde. Det visar på en olikvärdighet mellan förskolorna och att de kompensatoriska insatserna som görs idag både behöver utvecklas och följas upp i större utsträckning. Det går även att se att barn i områden socioekonomisk svagare områden har en lägre vistelsetid i förskolan, vilket gör att de inte tar del av utbildningen i samma utsträckning som i andra områden.

¹ Hållbart medarbetarengagemang

2.2 Verksamhetsåret 2024

Förskole- och grundskoleförvaltningen behöver fortsätta arbetet med insatser och aktiviteter som framkommit i *Säkra kompetensen* och *Plan för att trygga kompetensförsörjningen (HÖK21) i Örebro kommuns förskolor och grundskolor 2021-2024* för att säkerställa att förskolorna har medarbetare med rätt kompetens, god arbetsmiljö och möjlighet till att utvecklas i sin yrkesroll.

Förskolorna kommer under 2024 ha ett fortsatt fokus på språkutveckling. Arbetet med uppsökande verksamhet i förskola och erbjudande av förskoleplats för språkutveckling i svenska ska fortsätta och följs upp under 2024. Även uppdraget att avveckla pedagogisk omsorg ska följas upp under året, då verksamheterna ska vara avvecklade sommaren 2024. I samband med avvecklingen av pedagogisk omsorg ser Förskolenämnden även över möjlighet till utveckling av omsorg på obekvämtid i kommunal regi. Utöver ovanstående ska Förskolenämnden fortsatt genomföra tillsyn av fristående verksamheter inom förskola och pedagogisk omsorg.

Under 2024 fortsätter Förskole- och grundskoleförvaltningen arbeta med barnhälsan, där möjligheter till förbättringar i samverkan med bland annat regionen finns. Det arbete som startade under hösten 2023 kring brottsförebyggande arbete kommer fortsätta och utvecklas under 2024.

2.3 Förväntad utveckling 2025–2027

Minskat antal barn och lokalanpassningar

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn i yngre åldrar att fortsätta minska de kommande åren. Det minskade behovet av förskoleplatser och osäkra prognoser innebär att Förskolenämnden kommer behöva följa utvecklingen noga och fortsätta se över och anpassa lokaler, processer, strukturer samt överbyggnad. Beslutet om avveckling av pedagogisk omsorg kommer också påverka verksamhetens behov av platser.

Likvärdighet, resultat och särskilt stöd

Förskolenämnden behöver fortsätta att arbeta för säkerställande av likvärdighet mellan förskolorna. Idag kan det skilja sig stort vad gäller både socioekonomiska faktorer hos barnens vårdnadshavare och längd på vistelsetid inom- och mellan olika förskolor. Det behövs både verktyg- och analys på enhets- och förvaltningsnivå för att få syn på olikvärdigheter och kunna sätta in kompensande åtgärder. Tidiga insatser behövs för att möta upp barn med särskilda behov och god samverkan med Regionhälsan och socialförvaltningen är av stor vikt.

Förskolenämnden behöver följa hur tillämpningen av den uppsökande verksamheten kopplat till bättre språkutveckling i svenska.¹

Förskolenämnden följer vad som sker nationellt kopplat till utveckling av indikatorer på kvalitet inom förskolan för att bli mer träffsäkra i val av mål och indikatorer i kommande års verksamhetsplaner.

Kompetensförsörjning

Arbete med kompetensförsörjning behöver fortsätta utvecklas. Det handlar både om att rekrytera och behålla behörig personal samt kunna bemanna med vikarie vid ordinarie personals frånvaro.

Strategisk samverkan med lärosäten

Förskolenämnden ser även att en fortsatt och utvecklad strategisk samverkan med lärosäten är nödvändig. Dels för att säkerställa kommande årens behov av behörig personal och dels för att personal ska ha rätt kompetens för att möta barnens behov.

Nya lagar och reformer som kan komma att påverka verksamheternas arbete och förutsättningar**Skolsäkerhetsutredningen (U 2022:04)**

Utredningen undersöker hur uppgiftsutbyte ska kunna öka mellan förskola- och skola och socialtjänst i brottspreventivt syfte och ska lämna sitt slutbetänkande senast 29 september 2024.

Införande av professionsprogram träder i kraft i januari 2025.

Förskolenämnden tillsammans med Grundskolenämnden kommer behöva möta upp beslut om det nationella professionsprogrammet för legitimerade förskollärare och lärare som träder i kraft 1 januari 2025. Syftet med ett professionsprogram är att utveckla undervisningens kvalitet, stärka professionerna och öka attraktionskraften hos yrkena i skolväsendet. Professionsprogrammet består av två delar: en nationell struktur för kompetensutveckling och ett nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och legitimerade förskollärare.

En minskad administrativ börda för förskollärare och lärare (U 2023:01)

Utredningen ska göra en översyn av förskollärares och lärares administrativa uppgifter och lämna förslag för att minska den administrativa bördan. Syftet är att frigöra tid som förskollärare och lärare kan lägga på att planera och bedriva undervisning. Utredningen ska lämna betänkande senast den 1 oktober 2024.

Utveckla lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna (Dir. 2023:111)

Utredningen ska föreslå åtgärder för att utveckla lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna i syfte att höja utbildningarnas kvalitet och yrkenas status och attraktivitet. Utredaren ska föreslå hur antagningskraven till lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna kan höjas, hur ämneslärarutbildningen kan stärkas samt hur utbildningarna kan få ett ökat fokus på ämneskunskap, kognitionsvetenskap och praktisk metodik. Utredningen ska lämna betänkande senast den 29 november 2024.

3 Reglemente och styrregler

3.1 Uppdrag enligt reglemente

Nämnden ansvarar för att tillse att barn i Örebro kommun ges möjlighet till lärande och omsorg. Nämnden fullgör sina uppgifter utifrån skollagen. Det åvilar nämnden att tillse att förskolan stimulerar barns utveckling och lärande samt erbjuder barnen en trygg omsorg. Nämnden har inom sitt verksamhetsområde ett ansvar för att verksamheten utgår ifrån att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Nämnden har ett ansvar för att skapa förutsättningar för att verksamheten i samverkan med andra aktörer kan arbeta förebyggande så att barnets bästa kommer i främsta rummet.

Nämnden ansvarar inom sitt verksamhetsområde för den myndighetsutövning och övriga skyldigheter som enligt skollagen åvilar huvudman och hemkommun i förhållande till såväl förskolor med enskilt som offentligt huvudmannaskap. Nämnden har ett ansvar för att alla barn erbjuds plats i förskola.

Nämndens ansvarar för

- förskola
- öppen förskola
- omsorg under tid då förskola inte erbjuds
- pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola
- placering av barn på kommunala förskolor
- att efter ansökan besluta om godkännande av huvudman för etablering av enskilda förskolor och pedagogisk omsorg
- matförsörjningsplanering och rapportera behov till Teknik-och servicenämnden
- interkommunala skolfrågor inom det offentliga skolväsendet samt att företräda kommunen i ärende som rör förhållandet till förskolor med enskilt såväl som offentligt huvudmannaskap
- tillsyn av förskolor och pedagogisk omsorg med enskilt huvudmannaskap
- att svara för budget och resursfördelning till förskolor med enskilt såväl som offentligt huvudmannaskap
- att säkerställa resurser in i familjecentraler.
- lokalförsörjningsplanering och rapportering till Kommunstyrelsen

Reglementet i sin helhet finns i bilaga 2.

3.2 Nämndens egna styrregler

Nämnden följer den kommunövergripande styrmodellen och de kommungemensamma styrreglerna. De enheter som är intraprenader regleras enligt särskilt upprättade överenskommelser.

Nämndens delegationsordning anger i vilka ärenden och till vilken befattning beslut delegeras.

Förskolenämnden fördelar medel till kommunala och fristående förskolor och pedagogisk omsorg utifrån en resursfördelningsmodell som en del av sitt hemkommunsuppdrag. Avstämning av antal barn görs utifrån fastställda måttillfällen under året. Förskolenämnden beslutar om avvikelser från resursfördelningsmodellen, se kapitel 5.

I utformandet av förslag till mål och indikatorer i denna verksamhetsplan har Förskolenämnden utgått från delar av Skolverkets nationella kvalitetssystem. Kvalitetssystemet består av tre delar: nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå, delmål och indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna samt framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls. Förskolenämndens systematiska kvalitetsarbete utgår ifrån förskolors kvalitetsrapporter och kvalitetsdialoger som genomförs mellan rektorer och verksamhetschefer.

4. Planering av nämndens verksamhet och utveckling

Förskolenämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

Detta utförs i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar.

I denna verksamhetsplan redovisas vad som ska åstadkommas för att säkra grunduppdraget och nämndens bidrag till de strategiska målen.

Till respektive strategiskt mål fastställs 1–3 nämndmål. Vidare beslutas vilka mätbara indikatorer som är kopplade till respektive nämndmål. I samband med att mål och indikatorer fastställs, fastställs också nivåer för måluppfyllelse. Om ett nämndmål *inte* är mätbart tydliggörs hur bedömningen av måluppfyllelse ska göras.

För varje mål som nämnden har huvudansvar för eller kan bidra till, görs en bedömning av om och i så fall hur samverkan med andra nämnder, bolag eller externa aktörer bör bedrivas för bättre effekt.

Kommunfullmäktige har fastställt 19 strategiska mål, Förskolenämnden berörs av 8 av dessa. Av de 19 strategiska målen är 8 definierade som mål av betydelse för god ekonomisk hushållning (GEH-mål). Förskolenämnden berörs av 3 av GEH-målen. Uppföljning av samtliga mål sker dels i samband med delårsrapport med prognos 2, dels i samband med årsberättelsen.

Utöver de strategiska målen har Kommunfullmäktige fastställt ett antal uppdrag. Uppdragen ska påbörjas, och om möjligt avslutas, under 2024. I samband med delårsrapporter och årsberättelse redovisas status på de uppdrag nämnden har ansvar för. Motsvarande redovisning sker också avseende uppdrag från 2023 som fortfarande är aktuella.

4.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de två strategiska mål som utgör utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet.

Förskolenämnden har valt att flytta tre av de riktade uppdragen från avsnitt 4.2 *Lärande, utbildning och arbetsmarknad* till detta avsnitt vad gäller resursfördelningsmodell, landsbygd och lokaler.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en ekonomi i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning

Nämndmål: Förskolenämnden ska ha en ekonomi i balans.

En god ekonomisk hushållning ska uppnås genom att verksamheterna ständigt arbetar med att utveckla och anpassa organisationen efter ekonomiska förutsättningar och samtidigt uppfylla skollagens krav.

Inom ramen för nämndmålet ingår även tre uppdrag som var och en för sig kan påverka både kvalitet i verksamheterna och förskoleenheternas arbete med budget. Dessa listas i slutet av detta avsnitt.

Tabell: Indikator

Indikator för mätning av måloppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024
Nämndens ramavvikelse, mnkr.	-2,3	+0,6	+/- 0	+/- 0

Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö * GEH-mål

Nämndmål: Tillgången på arbetskraft ska vara säkrad.

Förskolenämnden har arbetsgivaransvar för alla medarbetare inom nämndens verksamhetsområde. Personal i Förskolenämndens verksamheter är dess viktigaste resurs för att säkerställa kvalitet. Det är därför av stor vikt att säkra tillgången på arbetskraft med kompetens inom rätt områden. Förskolenämnden och Förskole- och grundskoleförvaltningen arbetar med målet under året och utgår från kartläggningen *Säkra kompetensen*. I kartläggningen framkommer vilka kompetenser som saknas eller behöver förstärkas. Förvaltningsledningen identifierar därefter åtgärder som behöver sättas in i det långsiktiga arbetet med kompetensförsörjning och har sedan kartläggningen tittat på bland annat utmaningar i rollerna barnskötare, förskollärare och specialpedagog, introduktion-och mentorskap samt förvaltningsgemensam VFU-samordning. Här ingår även arbete enligt *Plan för att trygga kompetensförsörjningen (HÖK21) i Örebro kommuns förskolor och grundskolor 2021-2024*².

Förskolenämndens målsättning är att andelen legitimerade förskollärare i förskolan ska öka. Samarbetet med lärosäten med förskolläraryr utbildningar ska fortsätta och utvecklas både med att ta emot förskollärestudenter och göra

² Beslutad 31 mars 2022, Fö 124/2022

insatser för att fler medarbetare ska kunna bli behöriga eller komplettera sin legitimation.

Tillgång till vikarier är en förutsättning för att verksamheten kan fortsätta vid frånvaro av ordinarie personal. Kostnaden för vikarier och antalet vikarier som finns inom Bemanningsenheten barn- och utbildning (BBU) har under de senaste åren ökat. För att få en fördjupad bild av hur förvaltningen bemannas, vad behovet av korttidsanställd personal beror på och hur det är möjligt att bygga upp en mer hållbar arbetsorganisation pågår fram till juni 2024 ett projekt som finansieras av centrala medel från Kompetensstyrningsportföljen. Indikatorn som valts ut följer kostnaden för vikarier inom Förskolenämndens verksamhetsområde.

Målet är nått när målvärdet nås för samtliga indikatorer.

Tabell: Indikatorer

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024
Vikariekostnad i mkr*	29,8	42,2	****	Minska
Antal vakansanmälningar, medarbetare	583	702	****	Minska
Personaltäthet, antal barn per heltidstjänst, kommunal regi **	5,3	5,1	****	Behålla
Likvärdig bemanning (andel rektorer med andel \geq 50% förskollärare)	35	35	****	Öka
* Gäller endast timavlönade vikarier ** En heltidstjänst (pedagogisk personal) kan bestå av flera medarbetare som har deltidstjänster *** Nationell statistik som rapporteras in till SCB (Statistiska centralbyrån) per 15 oktober. **** Siffror klar i december 2023.				

Nämndmål: Alla medarbetare ska ha en god arbetsmiljö.

Förskolenämnden har det övergripande arbetsgivaransvaret för all personal som arbetar inom kommunal förskoleverksamhet och ansvarar därmed även för deras arbetsmiljö. Varje rektor har genom delegering från nämnden ansvar för sin enhets arbetsmiljö. Förskole- och grundskoleförvaltningen följer årligen upp detta bland annat genom kommunens medarbetarenkät och enkät kopplad till det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) som innehåller frågor om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA). Här ingår även arbete enligt förvaltningens *Plan för att trygga kompetensförsörjningen (HÖK21) i Örebro kommuns förskolor och grundskolor 2021-2024* kopplat till arbetstid och arbetsmiljö.³

Målet är nått när målvärdet nås för samtliga indikatorer.

³ Beslutad 2022-03-31, Fö 124/2022

Tabell: Indikatorer

Indikator för mätning av måluppfyllelse		Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024
Medarbetarenkäten: Andel enheter med ett HME-värde* på minst 78.	Totalt	94%	92%	**	Behålla
SAM-enkäten: På arbetsplatsen har vi mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA), andel Ja*	Totalt	46%	60%	**	Öka
Personaltäthet, antal barn per heltidstjänster med förskollärläggning, kommunal regi ***		12,1	12,3	***	Behålla
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden	Totalt	9,0	8,9	8 ****	Minska
	Kvinnor	9,1	9,0	8,1 ****	
	Män	8,3	6,5	5,9 ****	
* HME = Hållbart medarbetarengagemang / SAM = systematisk arbetsmiljö, OSA = organisatorisk och social arbetsmiljö ** Enkäterna genomförs hösten 2023, resultat kommer i december 2023. *** Siffror klar i december 2023. **** Prognos, siffror uttagen 2023-09-01 till delårsrapport 2 2023.					

Nämndmål: Alla medarbetare ska ha förutsättningar att utföra sitt uppdrag och utveckla sin kompetens.

En förutsättning för att medarbetare ska kunna utföra sitt uppdrag och att en verksamhet bedrivs med kvalitet är möjlighet till kompetensutveckling. Medarbetare erbjuds att ta del av olika typer kompetensutveckling, bland annat genom att gå *Läraryft*⁴, så som satsningen *Läslyftet*⁵ där pedagoger i förskolan får möjlighet till kompetensutveckling i språk-, läs- och skrivdidaktik baserad på aktuell forskning. Det pågår aktiviteter och insatser utöver ovan som syftar till att ge medarbetare förutsättningar för sina uppdrag.

Det projekt kring yrkessvenska som pågått under 2023 kommer att avslutas med en slutrapport i januari 2024. Rapportens slutsatser kommer ligga till grund för fortsatt arbete med att ge medarbetare möjlighet till yrkessvenska för att kunna utföra sitt grunduppdrag och på så sätt utveckla kvaliteten i respektive verksamhet. Validering av utbildade barnskötare sker löpande. Arbete med att kartlägga vilka behov av stöd som finns i kommunens förskolor kopplat till tillgänglig lärmiljö för alla barn oavsett förutsättningar, till exempel om barn har en funktionsnedsättning som kräver anpassningar, pågår.

Utöver ovan fortsätter även utbildningar för medarbetare i förskolan om hot- och våld under 2024 och förskolor som deltar i forsknings- och utvecklingsprogram med Ifous⁶ så som till exempel *Språkutvecklande förskola* (SpråkFör) och *Hållbar förskola* (HållFör).

Ytterligare en förutsättning för att kunna utföra sitt uppdrag som medarbetare är att få en bra introduktion på sin nya arbetsplats. Förskole- och

⁴ Skolverket; Läraryftets kurser för lärare, <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/lararyftets-kurser-for-larare>

⁵ Skolverket; Läslyftet i skolan, <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/laslyftet-i-skolan>

⁶ Ifous är ett fristående forskningsinstitut som drivs som en ideell förening. Grundande medlemmar är Sveriges kommuner och regioner (SKR), Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riksförbund. Ifous står för innovation, forskning och utveckling i skola och förskola. Ifous; <https://ifous.se/about/>.

grundskoleförvaltningen fortsätter under 2024 med att ta fram en förvaltningsspecifik introduktion.

Målet är nått när målvärdet nås för samtliga indikatorer.

Tabell: Indikatorer

Indikator för mätning av måloppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024
Medarbetarenkäten: Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete	84%	82%	***	Öka
Enkät Onboarding: Har du fått en introduktion när du började hos oss? Andel som instämmer i påståendet. *	**	58,5 %	****	Öka
Enkät Onboarding: Hur väl mottagen har du känt dig på din nya arbetsplats? Skalan 1-10.	**	8,1	****	Öka
<p>* Begreppet Onboarding står för strukturerat arbetssätt för introduktion av nyanställda. Siffrorna kommer från en sammanställning uttagen 2022-01-31 där 57 medarbetare svarat. Enkäten görs via verktyget Trustcruit och skickas ut från Örebro kommun till alla nya medarbetare 180 dagar efter anställningens första dag. Vid uttag av en rapport sammanställs svarsresultat inkomna från dagen för rapportens uttag och 12 månader bakåt i tiden. Skalan 1-10 används där betyget 1 är dåligt och 10 är mycket bra. Nästa sammanställning tas fram till årsberättelse för 2024 vid årets slut.</p> <p>** Uppgifter har inte hämtats från Trustcruit tidigare än för 2022.</p> <p>*** Enkäten genomförs hösten 2023, resultat kommer i december 2023.</p> <p>**** Uttag görs i slutet av december 2023.</p>				

Uppdrag 2024 inom området *Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet*

- Skapa fler praktikplatser i kommunens verksamheter.
- Varje nämnd skall upprätta en kompetensförsörjningsplan för sitt ansvarsområde. Uppföljning av planens verkställande ska ske i nämndens ordinarie uppföljningsarbete.
- Den kommunala resursfördelningsmodellen för förskola och grundskola ska revideras och viktas i syfte att minska skolsegregationen och öka kunskapsresultaten.
- Underlätta för skolverksamheten på landsbygden.
- För att möta framtidens behov och utmaningar genomföra en övergripande översyn av grundskolans och förskolans lokaler.

4.2 Strategiska områden

Lärande, utbildning och arbetsmarknad

I detta avsnitt redovisas Förskolenämndens egna mål kopplade till de strategiska målen som nämnden berörs av inom området *Lärande, utbildning och arbetsmarknad*. I *Övergripande strategier och budget för 2024* har Förskolenämnden utöver de strategiska målen inom varje målområde fått riktade uppdrag från Kommunfullmäktige som ska gälla under 2024. Dessa listas i slutet av detta avsnitt

Förskolenämndens mål för området utgår från de uppdrag och krav som ställs genom skollag⁷ och läroplan⁸ som utgör nämndens grunduppdrag som kommunal skolhuvudman. Nämnda styrdokument ställer upp nationella krav och mål för förskolans utbildning och undervisning där den övergripande målsättningen är att alla barn ska nå målen för sin utbildning. Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Den förstärker vikten av att anta ett barnperspektiv i allt som rör barnet och understryker barnets rätt att bli hörd. Inför beslut om större verksamhetsförändringar som rör barn görs barnkonsekvensanalyser.

Formuleringen av Förskolenämndens mål inom det strategiska området är hämtade från delmål i Skolverkets nationella kvalitetssystem⁹. Det nationella kvalitetssystemet består av flera olika delmål och indikatorer som ska visa på kvalitet i verksamheterna. Föreslagna indikatorer för lokal uppföljning av de nationella målen rör uppfattningen bland barn, förskollärare, barnskötare och annan personal samt vårdnadshavare. Förvaltningen följer det nationella arbetet med att ta fram indikatorer på kvalitet i förskolan som leds av Sveriges kommuner och Regioner (SKR) där representanter från förvaltningen deltar i nätverk.

Utifrån målen kopplade till undervisning och lärande samt språkutveckling i förskolan kommer Förskole- och grundskoleförvaltningen ta fram en gemensam riktning för att kunna utveckla området. Här är övergångar mellan förskola och förskoleklass en viktig pusselbit, där handlingsplanen för övergångar ska utvärderas inför nästa läsårsstart. Förskolenämnden ser även möjligheter till att utveckla dialogen mellan förskola och förskoleklass genom att gemensamt analysera förskoleklassens kartläggningmaterial; hur gick det för barnen som lämnade förskolan på våren?

Förskolans läroplan anger att utbildningen i förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.¹⁰ Förskolenämndens verksamheter har under de senaste åren arbetat efter *Handlingsplan för*

⁷ Skollag (2010:800), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

⁸ Skolverket, Läroplan för förskolan (Lpfö18)

<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan/laroplan-lpfo-18-for-forskolan>

⁹ Skolverket, Nationellt kvalitetssystem, <https://www.skolverket.se/skolutveckling/nationellt-kvalitetssystem>

¹⁰ Skolverket, Läroplan för förskolan (Lpfö18)

*digitalisering*¹¹. En slutrapport av denna presenterades på Förskolenämndens sammanträde i augusti 2023¹² där två rekommenderade områden att fortsätta arbeta med; kompetens arbete och utveckling på enhetsnivå samt stöd och digitala system.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 3: Alla elever ska nå kunskapsmålen i skolan * GEH-mål

Nämndmål: Varje barn ges goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förbereder för fortsatt utbildning

Nämndmålet är hämtat ur förskolans läroplan (Lpfö 22) där det står om att utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barnen och deras behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Målet kommer att följas upp genom en kvalitativ analys och bedömning av kvalitetsdialoger med rektorer, resultat från SKRs¹³ *Förskollärarenkäten*, förutsättningar för utbildning i förskolan och förskoleklassens kartläggningsmaterial.

Nämndmål: Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

Under 2023 hade förskolorna i Örebro ett särskilt fokus på språkutvecklande arbetssätt vilket fortsätter under 2024. Statsbidrag ger förutsättningar till förskolorna att arbeta med språkutveckling på flera sätt, bland annat genom kompetensutveckling för personal och forsknings- och utvecklingsprogram *Språkutvecklande förskola* (SpråkFör). Den kartläggning av förskolornas arbete med språkutveckling som genomfördes under 2023 kommer vara vägledande för 2024 års fortsatta arbete inom området. Förslag på insatser som kartläggningen la fram var bland annat att en tydligare styrning och ledning behöver skapas på förvaltningsnivå och parallellt med detta ta fram en plan för fortbildning för rektorer om språkutvecklande arbete.

I kvalitetsdialoger under året har det framkommit ett ökat behov av särskilt stöd för barn i förskolan med koppling till språk. Det handlar både om samverkan med professioner utanför förskolans organisation för att till exempel få kontakt med logoped eller kurator, för att stötta barn och vårdnadshavare, men även utmaningar vad gäller språkkunskaper hos personalen.

Arbetet med uppsökande verksamhet i förskola och erbjudande av förskoleplats för språkutveckling i svenska kommer att fortsätta och att följas upp under 2024.

Målet kommer att följas upp genom en kvalitativ analys och en samlad bedömning av förskoleklassens kartläggningsmaterial, socioekonomiska

¹¹ Förskolenämnden 2020-06-11, Fö §53, Fö 393/2019

¹² 2023-08-22 Fö §104

¹³ Sveriges kommuner och Regioner

faktorer, kartläggning av språkutveckling i förskolan och forsknings- och utvecklingsprogrammet SpråkFör.

Strategiskt mål 4: Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero

Nämndmål: Fler barn möter en trygg och god miljö i förskolan.

Läroplan för förskolan, som anger att förskolan ”ska erbjuda barnen en trygg omsorg och har en viktig roll för att bidra till att grundlägga barnens trygghet och självkänsla. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande och trygghet.”¹⁴.

Samtliga förskolor ska ha en trygghetsplan och integritetspolicy, vilket har följts upp i Förskolenämndens tillsyn av intern kontroll tidigare år. Kontroll att dessa dokument finns på varje förskola sker regelbundet. Andra trygghetsskapande aktiviteter som genomförs på förskolorna är att regelbundet genomföra trygghetsvandringar med barnen på förskolan.

Målet följs upp dels genom indikatorer kopplat till trygghet från Brukarenkäten samt genom kvalitativa analyser och en samlad bedömning av bland annat vårdnadshavares uppfattning om miljö och utbildning i förskolan, resultat av Förskollärarenkäten samt analys av trygghetsplaner/integritetsplaner.

Målet är nått när målvärdet nås för båda indikatorerna.

Tabell: Indikatorer

Indikator för mätning av måluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Brukarenkäten: Mitt barn känner sig trygg i förskolan, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	96 %	96 %	97 % 68 % stämmer helt 29 % stämmer ganska bra	Behålla
Brukarenkäten: Mitt barn får en god omsorg på förskolan, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	96 %	95 %	94 % 65% stämmer helt, 27% stämmer ganska bra	Behålla

Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling

Nämndmål: Förskolan ska ha ett systematiskt trygghetsarbete.

I Förskolans uppdrag ingår att sätta in åtgärder mot kränkande behandling vilket framgår i Skollagens 6:e kapitel. Alla förskolor ska ha rutiner för det systematiska trygghetsarbetet på förskolan i en trygghetsplan, som nämns under föregående nämndmål.

Bestämmelserna om kränkande behandling i skollagen grundar sig bland annat på bestämmelserna i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen. Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Den förstärker vikten av att anta ett barnperspektiv i allt som rör barnet och understryker barnets rätt att bli hörd. Inför beslut om större verksamhetsförändringar som rör barn görs barnkonsekvensanalyser. Förskole- och grundskoleförvaltningen arbetar systematiskt med misstänkt kränkande behandling inom förskolan. Förskolenämnden följer anmälan om

¹⁴ Skolverket, Läroplan för förskolan

misstänkt kränkande behandling kontinuerligt under året genom rapporter om inkomna och avslutade ärenden till varje nämnd. Arbetet med hantering av misstänkt kränkande behandling granskas som en del av Förskolenämndens tillsyn av intern kontroll 2023 och resultatet av granskningen kommer vara vägledande för nämndens fortsatta arbete under 2024.

Målet följs upp genom kvalitativa analyser och en samlad bedömning av bland annat anmälda kränkningsärenden, klagomål och trygghetsplaner/integritetspolicys.

Uppdrag 2024 inom området *Lärande, undervisning och arbetsmarknad*

- Avveckla pedagogisk omsorg.
- Utveckla barnomsorg på obekvämtid i kommunal regi.

Ett tryggt Örebro genom livet

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de strategiska målen. Förskolenämnden berörs av inom området Ett tryggt Örebro genom hela livet.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 8: Örebro kommun ska bidra till att minska utanförskapet, den psykiska ohälsan och den sociala utsattheten

Nämndmål: Förskolan ska ha en likvärdig barnhälsa som främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande.

I Örebro kommun finns beslut om en barnhälsa ska finnas inom förskolan. Varje kommunal förskola har tillgång till ett barnhälsoteam som ska arbeta med att främja hälsa hos alla barn. Barnhälsoteamen arbetar i samverkan med barnavårdscentralerna (BVC) och i vissa fall familjecentralerna. I teamen ingår flera professioner: rektor, psykolog, specialpedagog samt läkare och sjuksköterska vid BVC. De medicinska professionerna finns i Region Örebro läns organisation vilket gör fungerande samverkan otroligt viktigt.

Arbete pågår att ta fram och paketera det utbud av stöd som finns för förskolorna kopplat till tillgänglig lärmiljö och neuropsykiatriska funktionsvariationer. Under våren kommer detta presenteras för förskolornas rektorer.

Tidiga insatser behövs för att möta upp barn med särskilda behov och god samverkan med Region Örebro län och socialförvaltningen är av stor vikt. Kartläggning av behov av stöd kopplat till tillgänglig lärmiljö kommer att göras under våren. Behov finns även att se över riktlinjerna för barn- och elevhälsa.

Målet följs upp genom en kvalitativ analys och en samlad bedömning av förskolornas arbete med barnhälsa och samverkan med Region Örebro län.

Strategiskt mål 9: Valfärden i Örebro kommun ska hålla god kvalitet * GEH-mål

Nämndmål: Vårdnadshavare ska vara nöjda med sitt barns förskola.

Förskolenämnden ska bidra till det strategiska målet genom att säkerställa att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs i dess verksamheter. En del i detta arbete är de kvalitetsdialoger som verksamhetschefer tillsammans med förskolornas rektorer genomför årligen. Olika områden följs upp och diskuteras i dessa dialoger teman fastställs under våren. Förskolenämndens arbete med tillsyn av fristående förskolor ingår även i det systematiska kvalitetsarbetet på så sätt att samtliga förskolor i kommunen bedriver en verksamhet av god kvalitet och följer gällande regelverk.

Förskolenämnden gör årligen en brukarenkät som går ut till vårdnadshavare till barn i åldrarna 2-5 år med plats i den kommunala förskolan. I brukarenkäten ingår två frågor vad gäller nöjdhet med barnets förskola som valts till indikatorer för detta mål.

Målet är nått när målvärdet nås för båda indikatorerna.

Tabell: Indikatorer

Indikator för mätning av målluppfyllelse	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024
Bråkarenkäten: Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns förskola, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	93 %	92 %	92 % 63 % stämmer helt 29% stämmer ganska bra	Behålla
Bråkarenkäten: Jag kan rekommendera mitt barns förskola till andra vårdnadshavare, vårdnadshavare, andel i % som instämmer	91 %	90 %	90 % 67% stämmer helt, 23% stämmer ganska bra	Behålla

Strategiskt mål 11: Örebro kommun ska inte ha några utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden

Nämndmål: Förskolenämndens verksamheter ska bidra till Örebro kommuns brottsförebyggande arbete.

Förskolenämnden ska bidra till det situationella brottsförebyggande och det socialpreventiva brottsförebyggande arbetet. Det situationella brottsförebyggande arbetet innebär att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra en plats eller situationen. Det socialpreventiva brottsförebyggande arbetet handlar om att påverka människors benägenhet att begå brott genom att stärka sociala band till samhället, till exempel genom deltagande i förskola. Under hösten 2023 genomfördes en enkät med rektorer om socialpreventivt brottsförebyggande arbete. Resultat kommer vara ett underlag för att identifiera aktiviteter som behöver genomföras för att nå målet. Arbetet kommer ske i samverkan med socialtjänst, kultur- och fritidsförvaltning, Partnerskap och Region Örebro län.

En ny överenskommelse har tecknats mellan Örebro kommun och Lokalpolisområde Örebro 2023-2025 som tydliggör hur kommunen och polisen kan och ska samverka.

Målet följs upp genom en kvalitativ analys och en samlad bedömning av ovanstående.

Ett hållbart och växande Örebro

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de strategiska målen. Förskolenämnden berörs av inom området *Ett hållbart växande Örebro*.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energieffektiviseringen öka * GEH-mål

Som ett bidrag till det strategiska målet ska Förskolenämndens verksamhet under 2024 göra följande:

- I dialog med förskolor identifiera möjliga aktiviteter som kan leda till energieffektivisering inom verksamhetsområdet.

5 Planering för nämndens resurser

Nämnden är ansvarig för den verksamhet som bedrivs och att de resurser som Kommunfullmäktige tilldelat i budgeten används på så sätt att målen för verksamheten uppnås. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning. Nämnder har, utöver vad som anges i anvisningar från Kommunstyrelsen, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera Kommunstyrelsen om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs god planering av varje nämnds resurser. I detta kapitel redogörs för resursen ekonomi. Övriga resurser (kompetensförsörjning, lokalförsörjning och digitalisering) beskrivs i kapitel 4.

5.1 Ekonomi

I kapitel 4, under ”Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet” sammanfattas planeringen för hur nämnden ska bidra till effektivitet genom en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser. I det här avsnittet redogör nämnden för det kommande verksamhetsårets ekonomiska förutsättningar

5.1.1 Förskolenämndens samlade ekonomi

Förskolenämndens tilldelade budgetram för 2024 uppgår till 1163,0 mkr.

Fördelning av ekonomisk tilldelning styrs av resursfördelningsmodeller inom

- Förskola
- Pedagogisk omsorg

För 2024 har Kommunstyrelsen fattat beslut om följande budgetram för Förskolenämnden:

Förskolenämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	1 171 216
Justeringar inför 2024	
Demografisk förändring – minskat antal barn	-20 800
Effektiviseringskrav 0,55%	-6 000
Del av riktat effektiviseringsuppdrag – uppdrag Kommundirektör	-214
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	9 843
Kompensation höjd internränta fr. 1,5% till 2,25%	178
Kompensation höjt PO fr. 44,53% till 45,75%	8 821
Ram 2024	1 163 044

Förskolenämnden har ett effektiviseringskrav på 0,55% motsvarande 6,0 mkr.

Vidare har nämnden fått ett effektiviseringskrav som benämns

”effektiviseringsuppdrag – uppdrag Kommundirektör” motsvarande 0,2 mkr

Hur nämnden ämnar hantera effektiviseringskravet beskrivs i avsnitt 5.1.2.

Den demografiska förändringen i form av minskat barnantal innebär en minskad ram med 20,8 mkr. Samtliga medel hanteras och fördelas via resursfördelningsmodellerna och utgår till kommunal och fristående huvudmän.

Personalomkostnadspålägget för 2024 ökar till 45,75% jämfört med 44,53% förgående år, detta med anledning av att kommunen ingått i ett nytt pensionsavtal inför 2023 med höjda premier samt ett ökat prisbasbelopp men där den ökning som infördes 2023 inte räcker till för att täcka den faktiska kostnadsökningen. Kostnadsökningar kopplat till personalomkostnadspålägget samt effekt av 2023 års löneöversyn budgetkompenseras fullt ut. Medel för den generella löneöversynen för 2024 kommer att fördelas ut senare under året.

Förskolenämnden söker och tar emot statsbidrag både för hemkommun och som huvudman. Det är ett viktigt tillskott till nämndens ekonomi. Preliminärt för 2024 beräknas statsbidragen för den kommunala verksamheten uppgå till ca 40 miljoner kr och används för att på olika sätt stärka verksamheten med personal. Befintliga statsbidrag kan ändras inför nytt år och det kan tillkomma tillfälliga statsbidrag under året. För Förskolenämnden handlar det framför allt om två statsbidrag; *Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2024* samt *Lärarlönehyftet*.

Nämndens samlade ekonomi

Förskolenämnd 2024, belopp i tkr	Budget
Politisk verksamhet, anslag	-800
Resursfördelningsmodell förskola	1 186 566
Kommunal förskola, baserat på barnantal 2023-10-15	1 043 042
<i>Varav lokaler</i>	-190 503
Enskild regi förskola, baserat på barnantal 2023-10-15	143 525
Tilläggsbelopp fristående huvudmän	3 690
Resursfördelningsmodell pedagogisk omsorg, baserat på barnantal 2023-10-15	5 081
Anslagsfinansierad verksamhet	9 537
Kommunövergripande ansvar	-41 030
Total budgetram	1 163 044

Under det kommunövergripande ansvaret ingår intäkter kopplat till barnomsorgsavgifter samt statsbidrag. Under det kommunövergripande ansvaret ligger även kostnader för Kvalitets- och Uppföljningsavdelningarna som har sin organisatoriska hemvist hos Grundscolenämnden.

Nämndens egna verksamhet

Förskolenämnd 2023, belopp i tkr	Budget
Politisk verksamhet, anslag	-800
Pedagogisk verksamhet	-829 383
Förskola, resursfördelningsmodell baserat på barnantal 2022-10-15	-819 908
Väster Park, förskola helg, kväll och natt, anslag	-6 075
Kvalitetsförstärkning utanförskapsområden, anslag	-3 400
Total budgetram	-830 183

Måltidsersättning

Måltidsverksamheten återfinns numera under Teknik- och servicenämndens (TSN) ansvar. Förskolenämnden köper måltid till vissa verksamheter till barn av TSN enligt en i förväg bestämd kostnad. Denna kostnad är ännu ej bestämd för 2024. Måltidsverksamheten har haft stora kostnadsökningar utöver lön som de flaggat för att de behöver justera för kommande budgetår och därmed höja måltidspriset för Förskolenämnden. Det innebär att en beräknad kostnad för måltid per barn angivits baserad på 2023. Blir TSNs beslut att kostnaden ökar så kommer Förskolenämnden hantera det specifika ärendet via ett ombudgeteringsärende i nämnden.

Resursfördelningsmodell för förskolan¹⁵

Resursfördelningsmodellen för förskolan styr fördelningen till förskolan utifrån antal barn, åldern på barnen, barnens närvarotid samt deras socioekonomiska förutsättningar. Därutöver får Förskolenämnden tilldelning för förskola som tar emot barn som är döva eller har en hörselnedsättning, tilldelning till en-avdelningsförskolor på landsbygden samt ett tilläggsbelopp per barn för särskilt stöd.

Anslagsfinansierad verksamhet

Tilldelning av resurser till förskola som bedriver förskola på obekvämtid, kväll, helg och natt samt kvalitetsförstärkning i utanförskapsområden. Ett tilldelat anslag på 9,5 miljoner kronor åläggs den egna verksamheten.

Avvikelser från resursfördelningsmodellen

Förskolenämnden ska besluta om avvikelser från resursfördelningsmodellen och det som föreslås är följande:

- avdrag med ca 3 150 – 3 350 kr per barn för avsättning till gemensamma kostnader såsom förvaltningsledning, kvalitetsavdelning, psykolog, företagshälsovård, friskvårdskuponger, bemanning, m.m.
- 149 kr per barn för avsättning till planeringsreserven.

Tilläggsbeloppet för särskilda stödåtgärder:

- 3 410 kr fördelas ut per barn
- 600 kr per barn avsättning till en pott som fördelas ut till de förskolorna med barn som har väldigt stora medicinska eller fysiska behov.

5.1.2 Politiska prioriteringar

Den demografiska utvecklingen för Förskolenämnden de kommande åren pekar nedåt med färre barn i verksamheten. Det ställer krav på att anpassa antalet förskoleplatser

¹⁵ Ersättningsnivåer 2023 enligt Resursfördelningsmodell för förskola, Fö 135/2023

efter behov, både i fråga om var platserna finns i kommunen samt hur många. Det i sin tur påverkar vilka lokaler som behövs. Förskolenämnden kommer under kommande år följa utvecklingen för att rätt dimensionera lokalbeståndet för att undvika att stå med tomma lokaler. Utöver det så värnas kärnverksamheten.

5.1.2.1 Ekonomi i balans

I Förskolenämndens ram ligger ett generellt effektiviseringskrav på 0,55 procent av den totala budgetramen utfördelat, motsvarande cirka 6,0 mnkr. Tilldelningen av nämndens effektiviseringskrav har skett utifrån utgående budgetram 2023 där både anslagsfinansierad och verksamhet som är finansierad via barnpeng är medräknad. Nämnden har också fått del av ett riktad effektiviseringsuppdrag, ”Uppdrag Kommundirektör” på 0,2 mnkr. Totalt effektiviseringsuppdrag för nämnden att hantera är 6,2 mnkr

I efterföljande tabell redovisas hur Förskolenämndens effektiviseringskrav är ämnat att hanteras:

Beslutade åtgärder	Belopp, tkr
Hyreskonsekvenser kopplat till lokalinvesteringar hanteras löpande under året	-4000
Effektiviseringar kopplat till förändrad organisation	-2100

Av det totala effektiviseringsuppdraget på 6,1 mkr hanteras 4,0 mkr av dessa via att löpande under året aktivera och nyttja investeringar i lokaler.

2023 har varit ett konsolideringsår för nämnden i arbetet med att infoga den verksamhet som överfördes från Programnämnd Barn- och utbildning. Det har varit ett lärande år och under 2024 kommer den kunskapen och förståelsen fortsätta utveckla och effektivisera organisationen och verksamheten. Detta arbete kommer att generera de kvarvarande 2,1 mkr i effektiviseringar

5.1.2.2 Planeringsreserv

Planeringsreserven avses att användas till politiska prioriteringar. Avsatt utrymme är 1 000 tkr för prioriteringar som beslutas under året.

Planeringsreserv 2024, belopp i tkr	Budget
Avsatt till planeringsreserv	-1 000

5.1.3 Investeringar och lokalförsörjning i investeringsprogrammet

I investeringsprogrammet sammanställs kommunens driftkostnadskonsekvenser till följd av genomförd investering oavsett om det är kommunen eller extern part som genomför den. Kommunens egna investeringar sammanställs i en investeringsbudget med budget för aktuellt år och tre år i plan och delas upp på investeringar i skattefinansierad- och taxefinansierad verksamhet. Investeringar i kommunens verksamhetslokaler sker i huvudsak av de kommunala fastighetsbolagen samt i mindre omfattning av annan extern part. Det innebär att kommunen inte har någon investeringsutgift för dessa investeringar, men investeringen medför en framtida hyreskostnad och andra driftkostnadskonsekvenser för kommunen.

Oavsett om det är kommunens egen investering eller investering som genomförs av kommunalt bolag eller extern part ska beräknad driftkostnadskonsekvens framgå samt hur denna ska finansieras. För kommunens egna investeringar utgörs driftkostnadskonsekvensen av kapitalkostnad (avskrivning + internränta) samt eventuell annan övrig driftkostnad. För lokalinvesteringar av kommunalt bolag eller annan extern part utgörs driftkostnadskonsekvensen av beräknad hyreskonsekvens.

Finansiering kan ske inom egen ram, inom avsatt volympott, av KS-anslag eller via intäkter från taxa.

I Örebro kommun har det under lång tid funnits ett behov att bygga både nya lokaler samt renovera befintliga lokaler för framtiden. Investeringar binder kapital under lång tid, vilket påverkar det ekonomiska utrymmet för Förskolenämnden att bekosta sin verksamhet i framtiden. Det är viktigt att ha beredskap för den ökade andelen hyreskostnader i relation till de totala nettokostnaderna och där det är möjligt, utnyttja befintliga lokaler istället för att bygga nya. Målsättningen är ett så effektivt lokalutnyttjande som möjligt. Det säkerställs bland annat genom en långsiktig lokalförsörjningsplanering. På så vis upprätthålls förutsättningarna för att hantera personalkostnader och andra kostnader inom den tilldelade budgetramen, utan att behöva göra avkall på kvaliteten.

Förskolenämnden har ansvar för verksamhetsområdets lokalekonomi. Nämnden har möjlighet att fatta beslut om hyresgästpassningar, och enskilda investeringar, upp till 20 prisbasbelopp, medan större investeringar ska hanteras inom ramen för kommunens övergripande investeringsprogram. Förskolenämnden kommer i det sammanhanget få förtydliga sina behov årligen som en del av förarbetet till den kommunövergripande Lokalförsörjningsplanen¹⁶. Lokalförsörjningsplaneringen utgår från prognoser, volymbehov, myndighetskrav och pedagogiska behov och utarbetas i nära samarbete med verksamheten för att kunna möta nuvarande och framtida behov av grundskoleplatser.

Förskolenämndens totala investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 4,9 mkr vilket är ett oförändrat belopp jämfört med föregående år. Alla enheter inom Förskolenämnden får äska om investeringsmedel för inventarier och kommentera behovet. Investeringar är förenat med kostnader i form av avskrivning och internränta på bundet kapital och denna kostnad måste rymmas inom enhetens tilldelade budgetram.

Enhet	Ändamål, investeringsobjekt	Äskanden i tkr
Förskoleverksamhet tot	Möbler, pedagogiskt material	4 900 000

¹⁶ Kommunstyrelsen, 2022-10-10, § 218, Ks 589/2022

Bilaga 1 Översikt över verksamhetens utveckling

		Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024
Befolkning						
Antal invånare, Örebro kommun	Totalt	156 381	156 987	158 057	159 050	160 138
	Kvinnor	78 785	79 114	79 669	80 129	80 636
	Män	77 596	77 873	78 388	78 921	79 502
Förskoleverksamhet						
Antal barn i kommunal förskola		7 198	7 118	6 905	6 725	Minska
- flickor		3 403	3 431	3 306	3 325	
- pojkar		3 795	3 687	3 599	3 400	
Antal barn i fristående förskola		1 073	1 032	1 078	996	Minska
- flickor		509	504	535	490	
- pojkar		564	528	543	506	
Anställda						
Sjukfrånvaro i % av arbetstid		7,1	9,0	8,9	8 % *	Minska
- kvinnor		7,2	9,1	9,0	8,1 % *	
- män		4,8	8,3	6,5	5,9 % *	
Förskollärartäthet , inskrivna barn/heltidstjänster med förskollärarlegitimation, kommunal regi, antal barn/årsarbetare		12,0	12,0	12,1	**	Oförändrat
Personaltäthet , inskrivna barn/årsarbetare, kommunal regi, antal		5,4	5,5	5,3	**	Oförändrat
Ekonomi						
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)		0,4	0,6	-0,1	**	Oförändrat
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn		151 939	153 228	157 504	**	Öka
Bruttokostnad lokaler kommunal förskola, kr/inskrivet barn		25 608	26 370	27 482	**	Öka
Organisationsutveckling						
Antal intraprenader		6	5	5	5	Oförändrat
* Prognos, siffra uttagen 2023-09-01 till delårsrapport 2 2023.						
** Siffror klar och kompletteras med i januari 2024.						

Bilaga 2, Reglemente för Förskolenämnden

Ansvarsområde

Nämnden ansvarar för att tillse att barn i Örebro kommun ges möjlighet till lärande och omsorg. Nämnden fullgör sina uppgifter utifrån skollagen.

Det åvilar nämnden att tillse att förskolan stimulerar barns utveckling och lärande samt erbjuder barnen en trygg omsorg. Nämnden har inom sitt verksamhetsområde ett ansvar för att verksamheten utgår ifrån att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Nämnden har ett ansvar för att skapa förutsättningar för att verksamheten i samverkan med andra aktörer kan arbeta förebyggande så att barnets bästa kommer i främsta rummet.

Nämnden ansvarar inom sitt verksamhetsområde för myndighetsutövning och övriga skyldigheter enligt skolförfattningarna.

Nämnden har ett ansvar för att alla barn erbjuds plats i förskola.

Nämndens ansvarar för

- förskola
- öppen förskola
- omsorg under tid då förskola inte erbjuds
- pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola
- placering av barn på kommunala förskolor
- att efter ansökan besluta om godkännande av huvudman för etablering av enskilda förskolor och pedagogisk omsorg
- matförsörjningsplanering och rapportera behov till Teknik- och servicenämnden
- interkommunala skolfrågor inom det offentliga skolväsendet samt att företräda kommunen i ärende som rör förhållandet till förskolor med enskilt såväl som offentligt huvudmannaskap
- tillsyn av förskolor och pedagogisk omsorg med enskilt huvudmannaskap
- att svara för budget och resursfördelning till förskolor med enskilt såväl som offentligt huvudmannaskap
- att säkerställa resurser in i familjecentraler.

Ansvar för konkurrensneutralitet, informationsskyldighet och uppföljning

Nämnden ska säkerställa konkurrensneutralitet i de villkor som gäller för förskolor med såväl enskilt som offentligt huvudmannaskap.

Uppdrag och verksamhet

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska följa det Kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Nämnden svarar för att verksamheten är av god kvalitet och att uppgifter utförs av personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Nämnden ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden ansvarar inom sitt verksamhetsområde för att arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling i Örebro kommun utifrån av Kommunfullmäktige fastställda styrdokument.

Nämnden ansvarar vidare för

- styrdokument och verksamhetsstyrning inom de ramar Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen anger
- lokalförsörjningsplanering inom sitt verksamhetsområde och rapporterar till Kommunstyrelsen
- att kontakt och dialog med medborgare och medborgargrupper skapas och upprätthålls samt att utveckla medborgarinflytande
- att följa samhällsutvecklingen och ta de initiativ och vidta de åtgärder som krävs.

Nämnden ska reformera det kommunala regelbeståndet inom nämndens verksamhetsområde.

Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av Kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av Kommunstyrelsen. Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges i Kommunstyrelsens reglemente.

Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet med undantag för det ansvar som åvilar Kommunstyrelsen enligt reglemente, för behandling av personuppgifter som är gemensam för hela kommunen.

Nämnden ska utse dataskyddsombud.

Informationsälgande, hantering och arkivering

Nämnden är ägare av den information som uppstår och hanteras i dess verksamhet.

Nämnden ansvarar för att dess arkiv, samt av nämnden övertagna arkiv, vårdas enligt arkivlagen, och på det sätt som framgår av kommunens arkivreglemente.

Nämnden är ansvarig för informationssäkerheten inom sitt verksamhetsområde. Arbetet med informationssäkerhet ska bedrivas systematiskt enligt gällande författningar.

Uppföljning och rapportering till Kommunfullmäktige

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till Kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som Kommunfullmäktige har lämnat till dem

- i reglemente
- genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.

Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av Kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till Kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Information och samråd

Kommunstyrelsen, övriga nämnder och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör Kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Nämnden ska ansvara för att samordna insatser för samverkan med lokala, regionala och nationella aktörer. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda.

Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Delegering från Kommunfullmäktige

Nämnden får i mål och ärenden där nämnden för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Processbehörighet

Nämnden har inom sitt verksamhetsområde rätt att själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden, om inte någon annan ska föra kommunens talan på grund av lag eller annan författning eller beslut av Kommunfullmäktige.

Självförvaltningsorgan

Nämnden får uppdra åt ett självförvaltningsorgan, såsom exempelvis intraprenader, att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution. Nämnden får uppdra åt självförvaltningsorganet att besluta på nämnden vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Nämnden ska i en arbetsordning fastställa självförvaltningsorganets uppgifter, sammansättning, arbetsformer och mandattid.